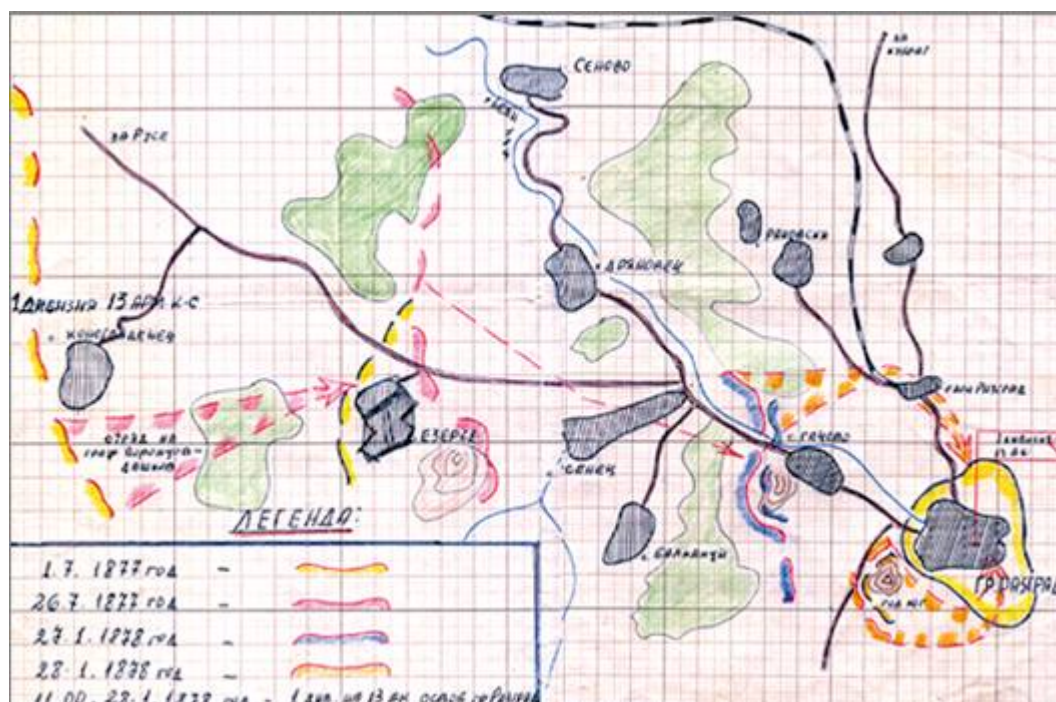

Родолубие

На 28.01 1878г. е освободен Разград

Разград е известен още с четата на войводата Таньо Стоянов, осъществила бойни действия в района на Лудогорието.

Източният отряд на руснаците, изграден от XII- ти и XIII- ти армейски корпуси, начело с престолонаследника Александър Аледсандрович, има численост от 45 000 войници и 244 оръдия. Отрядът има за цел да действа срещу Източнодунавската османска армия. Тя е в състав от 80 000 войници, съсредоточени главно в укрепления четириъгълник Русе – Шумен – Варна – Силистра, командвана от Абдул Керим паша. В Разград е разположен главният щаб на армията. Първоначално руската войска има за задача да действа на изток от течението на р. Янтра и да обсади Русе. Предвид многочисления противник, обаче задачата му се свежда до това, да се разположи по течението на р. Черни лом и да блокира действията на османските сили. На 17 и 18 юли 1877 г. в резултат на бързо придвижване и успешни бойни действия, отрядът превзема гр. Бяла и се разполага по течението на р. Черни лом. В същото време Абдул Керим паша е заменен с Мехмед Али паша. Той реорганизира армията си и получава нови подкрепления, като броят на войниците стига

до 100 000, а на оръдията – 200. Неговата задача е да пробие руската армия и да окаже помощ на Осман паша в Плевен. Мехмед Али паша разполага с допълнителни сили в състав: Разград – 45 000, Търговище – 35 000, и Омуртаг – 12 000 войници. Около Разград в посока Търговище се изграждат землени укрепления. Разградският корпус получава заповед да настъпи към Русе.

На заседание в руския щаб между граф Воронцов – Дашченко, началник на кавалерията в корпуса, генерал – лейтенант Тихменев, командир на 1 бригада от 35 пехотна дивизия, и генерал – майор Манвелов, началник на 8 кавалерийска дивизия, е взето решение, ако неприятелят бъде открит, да се пристъпи към незабавна атака, защото в противен случай има опасност руските сили да загубят контрола върху пътя Разград – Русе. На 26 юли 1877 г. се получава съобщение от предните разузнавателни части на руската армия край с. Костанденец, че части на противника се насочват към с. Езерче и принуждават предните руски войски да се изтеглят. В тяхна подкрепа е изпратен майор Егоров с 2-ри батальон от 137-ми Нежински полк. Майор Флорински с четири роти от 2-ри батальон на Болховския полк и четири оръдия заемат Костанденец и служат за резерв, а останалите части от полка остават в с. Сваленик за прикритие. Към Костанденец идва и граф Воронцов – Дашченко. Майор Егоров отблъсква атаките на кавалерията и запазва контрола върху пътя.

След обяд на 26 юли височините около с. Езерче са заети от войските на Азис паша. Към тях се насочва взвод от Донската казашка батарея. Два ескадрона от 12-ти Ахтирски хусарски полк прикриват позициите към пътя. Пехотата се придвижва от Костанденец към Езерче. Атаката на руската армия започва през левия фланг и принуждава турската армия да отстъпи. Командващият Азис паша застава начело на войските си, но

при опита си да ги поведе напред, е убит. Майор Флорински овладява гората северно от селото с четири роти от Болховския полк. Около вечерта боят приключва и руските войски влизат в селото. Жертвите от руска страна са 254 офицери и войници, турската армия дава 250 убити и 16 пленени войници. Победата обаче не е оползотворена от руската армия, тъй като след неуспешните атаки на Плевен настапателните акции са преустановени.

След падането на Плевен руската армия предприема зимно преминаване на Стара планина и разгромява османските части в района на Шипка – Шейново. Източният отряд получава заповед за настъпление към Разград с цел да го превземе и по този начин да прекъсне връзката между Шумен и Русе. Настъплението започва на 24 януари и в него участват подразделения от XII- ти и XIII- ти армейски корпуси.

На 27 януари в с. Садина при командира на кавалерията към XIII- ти корпус ген. Прохоров пристига делегация от разградски жители, която съобщава, че редовната османска армия отстъпва към Шумен. Същия ден командирът на корпуса ген. Дондуков – Корсаков издава заповед за настъпление към Разград в три колони: първата в посока Осенец – Гецово – Разград, втората – в посока Благоево – Разград, а третата – към Езерче – Разград. По заповед на ген. Прохоров 3-ти батальон на Невския полк с две оръдия от Донската батарея и два ескадрона драгуни, командвани от полк. Марков, настъпват към Разград и достигат до с. Гецово. Вечерта на 27 януари в Разград се събират башибозушки отряди, които започват да разграбват града, но призори се изтеглят с последните редовни части. Българското население разбива военните складове и се подготвят за самоотбрана. В утрото на 28 януари войските на полк. Марков влизат в Разград. По- късно в града пристигат частите, водени от ген. Прохоров. Към два часа след обяд командирът на XIII- ти

корпус княз Дондуков – Корсаков е посрещнат тържествено от населението. В Разград се установява Временно руско управление начело с подполковник Василиев. В този период руската армия настъпва в Тракия в посока Одрин – Цариград, което предопределя хода на войната. На 19 януари 1878 г. в Одрин е подписано примирие, което слага край на военните действия. На 19 февруари (3 март) в предградието Сан – Стефано е подписан мирният договор между воюващите страни.